

**Maldokument byggekontrakt – Over EØS–terskelverdi – NS 8407 –
Konkurransen med forhandling 10.11.2021 – utdrag – innarbeidet nyere
forslag lønns- og arbeidsvilkår mv.**

B Konkurranseregler

B2 Krav til leverandørens kvalifikasjoner – anbudskonkurranse B2-7

3.3 Fullmakt for innhenting av utvidet skatteattest

(Justert 3. avsnitt)

Det gjøres oppmerksom på at kravet om signert fullmakt også gjelder for alle hovedleverandørens underleverandører. Hovedleverandøren skal kontraktstefte signeringsplikten nedover i leverandørkjeden. **Signert fullmakt skal foreligge fra både hovedleverandør og underleverandør før signering av kontrakt.** Signert fullmakt fra øvrige underleverandører må ~~imidlertid~~ være levert og godkjent av oppdragsgiver før de kan benyttes i kontrakten/prosjektet.

C Kontraktsbestemmelser – NS 8407:2011

C1 Alminnelige kontraktsbestemmelser

Som alminnelige kontraktsbestemmelser gjelder NS 8407:2011 Alminnelige kontraktsbestemmelser for totalentrepriser

Kontakt med media

All kontakt med media (avis, TV, radio, internett, fagtidsskrift m.m.) skal håndteres av byggherren, med mindre byggherren beslutter noe annet. Ved henvendelser fra media om forhold i tilknytning til kontrakten, skal leverandøren henvise til byggherren **og fortelle media at byggherre kan gi aksept for at leverandør uttaler seg til media i konkret sak.**

16.2 Lønns- og arbeidsvilkår

Leverandøren har ansvaret for at alle bestemmelser i kontraktens punkt 16.2 videreføres i alle ledd i kjeden under seg. Blant annet slik at punkt 16.2 også gjelder for innleide og utsendte arbeidstakere.

Leverandøren skal sørge for at ~~selvstendig oppdragsmottakere, enkeltpersonsforetak~~, ansatte, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere i egen og eventuelle underleverandørers og underleverandørers organisasjon, som direkte medvirker til å oppfylle kontrakten, har lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med denne bestemmelse. **I den grad selvstendig oppdragsmottakere, enkeltpersonsforetak og kontraktører etter de vanlige rettskilder reelt er å anse som arbeidstakere, vil disse også omfattes av denne bestemmelsen. Dersom disse arbeider sammen med ansatte og i hovedsak følger ansattes arbeidstider og er underlagt instruks og kontroll slik som ansatte, er dette momenter som taler for å anse dem som arbeidstakere. Dokumentasjonsplikten etter denne bestemmelsen omfatter også nevnte kategorier slik at vi kan ta stilling til om disse reelt sett er arbeidstakere.** Bestemmelsen gjelder for arbeider som utføres i Norge.

Lønn og annen godtgjørelse til egne ansatte, ansatte hos underleverandører, innleide – og utsendte arbeidstakere skal utbetales til konto i bank.

På områder dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal leverandøren ha lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn definert minimumsnivå for hver enkelt ytelse i gjeldende forskrifter. For å unngå unødvendig usikkerhet og ressursbruk ved omregning av alternative modeller for lønns- og arbeidsvilkår, må definert minimumsnivå for hver enkelt ytelse være oppfylt selv om leverandør påberoper at arbeidstaker samlet sett er omfattet av gunstigere vilkår.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal leverandøren ha lønns- og arbeidsvilkår i henhold til gjeldende landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes i denne sammenheng bestemmelser om arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av tariffavtalen. Med lønn menes også tillegg basert på kompetanse, erfaring, ansiennitet og funksjon. På områder som er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale kreves likevel at de deler av nevnte lønns- og arbeidsvilkår som ikke ble allmenngjort, etterleves. Det skyldes at det ikke er noe rasjonelt grunnlag for at lønns- og arbeidsvilkårene i oppdrag for offentlig byggherre skal bli dårligere bare fordi tilstanden ellers er så dårlig i en bransje at tariffavtalen allmenngjøres. Ut fra anskaffelsesrettslige grunnprinsipper som klarhet og forutberegnelighet, er det også en fordel om allmenngjøring ikke medfører plutselig og betydelig reduksjon i minstenivå for lønns- og arbeidsvilkår.

Både for forskrifter og tariffavtaler som anviser at arbeidstaker og arbeidsgiver kan inngå avtale om ordning for dekning av kost og losji, aksepterer vi ikke avtaler som er mindre gunstig for arbeidstaker enn hovedregelen om at arbeidsgiver står for kost og losji. Avtalt diettsats skal ikke være lavere enn den sats som følger av relevant tariffavtale, eller om slik sats ikke finnes, den sats som er vanlig i den aktuelle bransje. Avtaler som innebærer at arbeidstaker dekker hele eller deler av utgiftene til losji selv, aksepteres ikke. Dersom en allmenngjort- eller landsomfattende tariffavtale ikke har klare regler om dekning av utgifter til kost og losji, kreves likevel at arbeidsgiver dekker disse i tråd med det som ellers er vanlig for den aktuelle bransje.

Før arbeidet starter skal leverandør oppgi til byggherre hvilke(n) forskrift om allmenngjort tariffavtale eller landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje som leverandør legger til grunn som minstenivå for lønns- og arbeidsvilkår for de viktigste deler av kontraktsarbeidet. Byggherre vil deretter vurdere om valget er i tråd med kontrakten.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes også arbeidsmiljøloven (AML) Kapittel 10. Arbeidstid bortsett fra § 10-13, Kapittel 13 Vern mot diskriminering § 13-1 (1) - (3), § 13-2, § 13-3, § 13-4, § 14-5 krav om skriftlig arbeidsavtale, § 14-6 minimumskrav til innholdet i den skriftlige avtalen, § 14-8 endringer i arbeidsforholdet, § 14-12 innleie fra bemanningsforetak, § 14-12 a likebehandling av lønns- og arbeidsvilkår ved utleie fra bemanningsforetak, § 14-13 innleie fra virksomhet som ikke har til formål å drive utleie. I tilfeller hvor allmenngjort-/landsomfattende tariffavtale og AML fastslår ulikt minstenivå på lønns- og arbeidsvilkår eller beregningsgrunnlag for slikt nivå, skal det gunstigste alternativ for arbeidstaker legges til grunn. De nevnte bestemmelser i AML kap 13 gjelder også tilsvarende for behandling av selvstendig næringsdrivende. Personell som har sin arbeidstid

innrettet etter de underordnedes arbeidstid og følger dem de er satt til å lede, regnes ikke som å ha ledende stilling etter AML § 10–12 (1). Personell som ikke er uavhengige i forhold til hvilken tid arbeidsoppgaver organiseres og gjennomføres på, regnes ikke for å ha særlig uavhengig stilling etter AML § 10–12 (2). Arbeidstid, arbeidstidsordninger og vaktplaner skal også være i tråd med C2. 49.7 «Arbeidstid».

Leverandøren skal ha prosedyrer for, og gjennomføre nødvendige kontroller av lønns- og arbeidsvilkår for egne ansatte, innleide arbeidstakere, utsendte arbeidstakere og arbeidstakere hos underleverandører. Leverandøren skal dokumentere resultatet av kontrollene, og oversende dokumentasjonen til byggherren. Leverandøren har plikt til å besørge retting så fort som mulig av feil de konstaterer. På byggherrens forlangende skal leverandøren gjennomføre nærmere spesifiserte kontroller av egne ansatte, innleide arbeidstakere, utsendte arbeidstakere og arbeidstakere hos underleverandører.

Fordi kontrakten pålegger leverandøren å foreta egenkontroll av lønns- og arbeidsvilkår og dokumentere resultatene av kontrollen overfor oss, forventes at vi ikke finner andre feil enn de leverandøren selv har rapportert til oss, når vi kontrollerer selv. Dersom vi likevel finner nye feil av betydning ansees det som brudd på leverandørens plikt til egenkontroll. Dette gjelder både når leverandøren kontrollerer på eget initiativ og når det foretas spesifiserte kontroller på vårt forlangende.

Byggherren har adgang til å føre tilsyn og kontroll med leverandøren og skal til enhver tid gis adgang til innsyn i relevante dokumenter og opplysninger for å påse at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår er oppfylt. Herunder plikter leverandøren på forespørsel å gi byggherren kopi av ansettelseskontrakter med relevante vedlegg (tariffavtaler, avtaler om arbeidstid, utvidet overtid, innkvartering etc.) lønnslipper og evt. bekreftelse på at arbeidstaker disponerer gjeldende konto der dette ikke fremkommer, bankkontoutskrift som dokumenterer utbetaling av lønn og annen godtgjørelse, samt timelister og arbeidstidsordninger som det arbeides etter.

Slik dokumentasjon inneholder ofte personopplysninger om de involverte arbeidstakere, og personopplysninger er ofte nødvendig for å kunne foreta reel kontroll. Formålet med å innhente slik dokumentasjon er imidlertid å sikre at arbeidstakerne ikke får dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn kontraktens minimumskrav, og behandling av personopplysninger vil derfor regelmessig være i arbeidstakers interesse.

Hvis arbeid for andre byggherrer i samme periode som arbeidstakerne også medvirker til oppfyllelse av vår kontrakt, har betydning for korrekt oppfyllelse av vår kontrakt, gjelder dokumentasjonsplikten også dette. Eksempelvis omfatter dokumentasjonsplikten alt arbeid som er utført i perioden uavhengig av byggherre, for at vi skal kunne kontrollere at AML sine bestemmelser om arbeidstid er overholdt og at korrekt overtidsbetaling er gitt.

Dersom arbeid for andre offentlige byggherrer kan ha betydning for hvorvidt aktuell kontrakt oppfylles, vil Statens vegvesen kunne søke opplysninger fra disse. Statens vegvesen vil arbeide for best mulig utveksling av relevant informasjon og dokumentasjon offentlige byggherrer imellom.

Leverandøren har plikt til å informere alle ledd i kjeden under seg før kontrakt med disse inngås om kontraktens dokumentasjonsplikt som også omfatter behandling av

personopplysninger. Leverandøren skal før kontrakt inngås med ledd under seg i kjeden forsikre seg om at underentreprenører har forstått dette. Leverandøren er ansvarlig for å påse at alle ledd i kjeden under seg har behandlingsgrunnlag for personopplysninger som er nødvendig for å oppfylle kontrakten mellom leverandøren og oss, før arbeidet starter. Leverandøren har ikke adgang til å benytte ledd under seg dersom nødvendig behandlingsgrunnlag for personopplysninger som er nødvendig for oppfyllelse av kontrakten med oss, ikke foreligger.

Leverandøren er ansvarlig for at alle arbeidstakere som medvirker til å oppfylle kontrakten er kjent med krav til utlevering av dokumentasjon og behandling av personopplysninger som beskrevet i denne kontrakten. Dersom arbeidstakere eller ledd i kjeden under leverandør påberoper at de ikke var kjent med dette eller motsetter seg utlevering av dokumentasjon eller behandling av personopplysninger, vil vi be leverandør om dokumentasjon på at informasjon om dette er gitt. Hvis dette ikke kan dokumenteres tilstrekkelig vil vi anse det som kontraktsbrudd fra leverandørens side.

Byggherren kan kreve dokumentasjon på at innkvarteringen er ordnet og at den tilfredsstiller de krav som stilles i punkt C2.54.1.3. I tillegg kan byggherren kreve å få adgang til lokaler som benyttes til innkvartering av ansatte. Byggherrens rett til dokumentasjon og inspeksjon skal også gjelde overfor underleverandører, innleide arbeidstakere og utsendte arbeidstakere.

Leverandør har plikt til å orientere byggherren umiddelbart om varslet og uanmeldt tilsyn av offentlig tilsynsmyndighet som gjelder kontraktsarbeidet, og resultatet av tilsynet. Byggherren skal så fort det er mulig få kopi av korrespondanse mellom tilsynsmyndighet og leverandør som gjelder kontraktsarbeidet.

16.3 Rapportering av utenlandsk virksomhet

Entreprenøren skal snarest og senest 14 dager etter at arbeidet er påbegynt dokumentere overfor byggherren at skatteforvaltningslovens § 7-6 krav er oppfylt. Kravet omfatter rapportering av oppdrag gitt til person eller selskap hjemmehørende i utlandet på skjema RF-1199. Opplysningene oversendes Skatteetaten med kopi til byggherren på rapporteringsskjemaet¹. Ved endringer av opplysninger i skjema RF-1199 i løpet av kontraktstiden, skal entreprenøren sende inn oppdaterte opplysninger til Skatteetaten med kopi til byggherren. Oppdragstakeren har plikt til å gi opplysninger om egne arbeidstakere som benyttes til å utføre oppdraget i skjema RF-1198.

For underentreprenører i alle ledd skal entreprenøren snarest og senest innen 14 dager etter at den aktuelle leveranse eller underentreprenørens arbeide er påbegynt, dokumentere overfor byggherren at Skatteforvaltningslovens krav til rapportering av oppdrag gitt til person eller selskap hjemmehørende i utlandet på skjema RF-1199 er oppfylt. Oppdragstakeren har plikt til å gi opplysninger om egne arbeidstakere som benyttes til å utføre oppdraget i skjema RF-1198. Opplysningene oversendes skatteetaten på den til enhver tid fastsatte rapporteringsmåte.

¹ <https://www.skatteetaten.no/skjema/opplysninger-om-kontrakt-oppdragstaker-og-arbeidstakere/>

16.4 Språkkrav for arbeidstakere

Det kreves at minst en av arbeidstakerne på det enkelte arbeidslag kan kommunisere på norsk, i tillegg til eventuelle andre språk hos øvrige medarbeidere på arbeidslaget. Arbeidstakere som er avhengige av å direkte kommunisere med hverandre, skal kunne kommunisere med hverandre på et språk alle forstår.

Med arbeidslag forstås arbeidere som er organisert slik at de umiddelbart kan oppnå kommunikasjon med hverandre uten bruk av elektroniske eller andre kommunikasjons hjelpemidler. Språkkravet gjelder også for de som utfører arbeid alene på arbeidsstedet og for stedlig ledelse hos Leverandøren.

Alle som arbeider med trafikkdirigering, skal kunne kommunisere på norsk **og engelsk**.

Alt HMS-arbeid, eksempelvis opplæring, vernerunde, informasjon og gjennomgåelse av risikovurdering og SJA skal foregå på et språk arbeidstakeren forstår.

16.5 Sanksjoner ved brudd på bestemmelsene i punkt 16.1, 16.2, 16.3, 16.4

Dersom kravet til andel timeverk utført av egne ansatte ikke er oppfylt ved overtakelse, reduseres vederlaget i sluttoppgjøret med 2,5 % av kontraktssummen, begrenset oppad til 25 mill. kroner eksklusive mva. **Dersom andel timeverk i egen regi er over 20 % men under 25% reduseres vederlaget i sluttoppgjøret med 1,5 % oppad begrenset til 15 millioner eksklusive mva.**

Byggherrens økonomiske krav knyttet til leverandørens kontraktsbrudd, gjelder også brudd på kontraktsbestemmelser knyttet til:

- personell, jf. punkt 16.1
- ansatte og deres lønns- og arbeidsvilkår, jf. punkt 16.2
- rapportering i samsvar med skatteforvaltningsloven, jf. punkt 16.3
- språkkrav, jf. punkt 16.4

Dersom plikt til dokumentasjon og/eller medvirkning misligholdes, vil vi foreta et skjønnsmessig anslag over hvilke og hvor mange regelbrudd vi tror kan være begått og ilegge mulkt ut fra det. Vårt anslag vil være basert på at det ikke skal lønne seg å misligholde plikten. Dersom det senere viser seg at vårt anslag er for lavt, vil ytterligere mulkt påløpe. Hvis det viser seg at anslaget vårt er for høyt, vil mulkten ikke bli redusert.

Ved brudd på kontrakten kan følgende tiltak iverksettes:

Mulkt inntil 10 000 kr for hver kategori regelbrudd som er begått. Flere brudd på samme bestemmelse i kontrakten regnes som samme kategori regelbrudd. Dersom flere bestemmelser i AML er brutt, regnes det imidlertid for samme kategori regelbrudd kun dersom regelbruddene er regulert i det samme kapittel. Hvis regelbruddet omfatter flere arbeidstakere regnes inntil 10 personer som samme kategori regelbrudd. Hvis regelbruddet begås over en tidsperiode, regnes det som ny kategori regelbrudd for hver 60 dag regelbruddet varer.

I tilfeller hvor byggherre finner det hensiktsmessig kan byggherre i stedet for eller i tillegg til ileggelse av mulkt foreta et tilbakehold av omtrent det dobbelte av antatt besparelse inntil det er tilstrekkelig dokumentert at forholdet er brakt i orden. Bruk av tilbakehold i stedet for mulkt kan eksempelvis være aktuelt dersom byggherre antar at bruk av mulkt reduserer arbeidstakernes mulighet til at kontraktens krav til lønns- og arbeidsvilkår oppfylles.

Ved brudd på leverandørens plikt til egenkontroll av lønns- og arbeidsvilkår kan i tillegg til mulkt som beskrevet over gis mulkt på 30 000 kr. Ved gjentakelse eller hvor pliktbruddet er vesentlig, kan gis mulkt på 60 000 kr. Vår vurdering av hvorvidt mulkt på 60 000 kr skal gis, vil bero på hvor mange feil vi avdekker, hvor alvorlige de er og om vi synes at entreprenør burde ha oppdaget disse selv. Mulkt kan gis hver gang entreprenøren rapporterer resultat av egenkontroll til oss og hvor det viser seg at feil knyttet til lønns- og arbeidsvilkår ikke er avdekket.

Ved pågående brudd på nevnte bestemmelser kan byggherren også iverksette følgende tiltak:

- 1) Fastsette kort frist for å bringe forholdet i samsvar med kontraktsbestemmelsen. Dersom forholdet ikke er rettet innen fristen løper dagmulkt som er 1 promille av kontraktssummen, men ikke mindre enn 10 000 kr pr. hverdag. Mulkten løper til **det er tilstrekkelig dokumentert at** forholdet er brakt i samsvar med kontraktsbestemmelsen. Mulkt påløper for hver ulik kategori kontraktsbruddene er knyttet til. Leverandøren er tilsvarende ansvarlig for sine underleverandører hvor kontraktsbrudd er konstatert.
- 2) Dersom forholdet ikke er rettet innen fastsatt frist og tilbakehold ikke allerede er iverksatt, kan byggherre også tilbakeholde et beløp som omtrent tilsvarer det dobbelte av antatt besparelse inntil det er tilstrekkelig dokumentert at forholdet er brakt i orden.
- 3) Dersom fastsatt frist etter punkt 1 overskrides med mer enn 5 arbeidsdager kan byggherre i tillegg kreve at arbeidet omfattet av kontraktsbruddet stanses inntil forholdet er i samsvar med kontraktsbestemmelsen. Dersom byggherre anser kontraktsbruddet som en sikkerhetsrisiko, kan arbeidet for berørte arbeidere kreves stanset umiddelbart.
- 4) Dersom fastsatt frist etter punkt 1 overskrides med mer enn 10 arbeidsdager kan byggherre heve kontrakten i den grad forholdet kan anses som vesentlig mislighold iht. NS 8407 punkt 46.

17 Lærlinger og faglærte håndverkere

17.1 Krav om bruk av lærlinger

Det kreves at leverandøren er tilknyttet en lærlingordning og at lærlinger skal delta i utførelsen av kontraktarbeidet med minimum 5% av totalt antall timeverk på kontrakten. Timeverk for underleverandører inkluderes i regnskapet.

Kravet kan oppfylles av leverandør eller en eller flere av hans underleverandører.

Utenlandske leverandører kan oppfylle lærlingkravet ved å benytte lærlinger som er tilknyttet offentlig godkjent lærlingeordning i Norge eller tilsvarende ordning i annet EU- eller EØS-land.

Leverandøren skal ved oppstart, og på anmodning under gjennomføringen av kontraktarbeidet, dokumentere at kravene er oppfylt.

Ved avslutning av kontrakten skal det fremlegges oversikt over antall timer utført av lærlinger. Timelister skal fremlegges på anmodning.

Kravet gjelder ikke dersom leverandøren kan dokumentere reelle forsøk på å inngå lærekontrakt uten å lykkes. Tilsvarende gjelder dersom leverandøren har inngått lærekontrakt, men på grunn av forhold som skyldes lærlingen ikke kan benytte vedkommende under kontraktsarbeidene.

Leverandøren har selv plikt til å kontrollere med tilstrekkelig frekvens under gjennomføringen av kontraktsarbeidet, at kravet om bruk av lærlinger kan imøtekommes. Oppdragsgiver vil også gjennomføre nødvendig kontroll av om krav om bruk av lærlinger overholdes. Ved brudd på plikten skal leverandøren rette forholdet innen den frist byggherren fastsetter. Der leverandøren selv oppdager brudd på plikten, skal leverandøren uten opphold opplyse byggherren om forholdene og rette forholdene innen den frist byggherren fastsetter.

Dersom kravet ikke er innfridd ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 5 promille av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

For bestemmelse om kompensasjon ved bruk av lærlinger, se punkt 56.

17.2 Krav om bruk av faglærte håndverkere

Ved utførelsen av kontraktsarbeidet skal minimum 50 % av arbeidede timer innenfor bygg- og anleggsgagnene (de fag som omfattes av utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk samt anleggsgartnerfaget) samlet utføres av personer med fagbrev, svennebrev eller dokumentert fagopplæring i henhold til nasjonal fagopplæringslovgivning eller likeverdig utenlandsk fagutdanning. Det skal være fagarbeidere i alle ovennevnte fag.

Inntil 10 % av kravet kan oppfylles ved at arbeidede timer er utført av personer som er under systematisk opplæring og er oppmeldt etter kravene i Praksiskandidatordningen, jf. opplæringslova § 3-5, eller etter tilsvarende ordning i annet EU/EØS-land.

I enkeltpersonforetak uten ansatte gjelder ovenstående krav for eier.

Leverandøren skal etter kontraktsinngåelsen dokumentere hvordan kravet vil bli oppfylt, samt jevnlig oversende bemanningsplaner og rapporter som viser oppfylleelsesgraden. Ved kontrakts avslutning skal det fremlegges oversikt over antall fagarbeidertimer. Timelister skal fremlegges på anmodning. Byggherren kan holde tilbake inntil 5 promille av kontraktssummen dersom ovennevnte krav misligholdes, eller det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, og forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel. Dersom kravet ikke er oppfylt ved overtakelsen avkortes vederlaget med inntil 5 promille av kontraktssummen.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller dersom det er grunn til å tro at slikt mislighold vil inntreffe, kan byggherren stanse eller heve kontrakten dersom forholdet ikke blir rettet innen en rimelig frist gitt ved skriftlig varsel, med varsel om stansing eller heving om så ikke skjer.

18 Kontraktsmedhjelpere (Se NS 8407 punkt 10)

18.1 Valg av kontraktsmedhjelpere

Tillegg til NS 8407 pkt 10.1;

Alle avtaler leverandøren har med kontraktsmedhjelpere skal inneholde de samme bestemmelsene som anvendt i denne kontrakt om arbeidets utførelse, forhold på arbeidsstedet og utførelse ved underentreprise.

Bestemmelser om bruk av kontraktsmedhjelpere gjelder også for virksomhet som leier ut personell.

Leverandøren kan ikke ha flere enn to ledd med underleverandører i kjede under seg, med mindre annet er særskilt skriftlig avtalt med byggherren. **Avtale om adgang til flere ledd enn oppgitt i konkurransegrunnlaget kan bare inngås hvis det på grunn av uforutsette omstendigheter er nødvendig for å få gjennomført kontrakten.**

Der entreprisen utføres av et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe), gjelder denne bestemmelsen for den enkelte deltaker i arbeidsfellesskapet.

Leverandør og kontraktsmedhjelpere skal levere skjema «**Inntakskontroll**», med mindre byggherren bestemmer at aktuelt firma er så lite involvert at innlevering av slikt skjema ikke er hensiktsmessig. Skjema skal være mottatt hos byggherre senest fem virkedager før kontraktsmedhjelpere igangsetter arbeid på kontrakten. Erklæring ved bruk av underleverandør, enmannsbedrift eller virksomhet som leier ut personell». Skjema omhandler blant annet SHA og lønns- og arbeidsvilkår og videreføring av kontraktens krav til neste ledd.

Brudd på leverandørens plikt til å levere skjema for inntakskontroll **innen fastsatt frist** gir byggherren rett til å kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma. **Brudd på bestemmelsen om antall ledd gir byggherre rett til å sette kort frist for at arbeid i regi av aktuelt ledd stanses. Byggherre kan i tillegg gi mulkt på inntil 100 000 kr for hvert tilfelle av bruk av flere ledd enn kontrakten anviser. Hvis forholdet ikke rettes innen fastsatt frist kan**

sanksjon for pågående brudd etter denne kontrakts punkt 16.5 anvendes.. Eventuelle økonomiske krav fra kontraktsmedhjelpere eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med kontraktsmedhjelpere i denne forbindelse, skal bæres av leverandøren.

Leverandøren skal kunne kreve fullmakter fra virksomheter i alle underliggende entrepriserforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag om overstiger en verdi på 500 000 kroner eksklusive mva. Brudd på leverandørens plikt til å innhente fullmakt gir byggherren rett til å kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma med kontraktsmedhjelpere som kan fremlegge fullmakt for innhenting av opplysninger om skatt og avgift i henhold til samarbeidsavtale med skatteetaten. Oppdragsgiveren kan tilsvarende kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma som ikke har oppfylt sine forpliktelser til å betale skatter og avgifter. Eventuelle økonomiske krav fra kontrakts-medhjelpere eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med kontrakts-medhjelpere i denne forbindelse, skal bæres av leverandøren.

Opprinnelig tekst:

~~(Leverandøren skal kreve skatteattester i alle underliggende entrepriserforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag som overstiger en verdi på 500 000 kroner eksklusive mva. Dette gjelder ikke virksomhet som foretar utleie av personell. Brudd på leverandørens plikt til å kreve skatteattester gir byggherren rett til å kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma med kontraktsmedhjelpere som kan fremlegge skatteattester. Oppdragsgiveren kan tilsvarende kreve at leverandøren erstatter vedkommende firma som ikke har oppfylt sine forpliktelser til å betale skatter og avgifter. Eventuelle økonomiske krav fra kontrakts-medhjelpere eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med kontrakts-medhjelpere i denne forbindelse, skal bæres av leverandøren)~~

~~Leverandøren skal i tillegg fremlegge fullmakt for innhenting av utvidet skatteattest fra alle sine kontraktsmedhjelpere~~

49.2 HMS-kort

Leverandøren skal sørge for at alle som utfører arbeid på kontrakten har gyldig HMS-kort fra og med første dag på arbeidsplassen. Som gyldig HMS-kort regnes kort som beskrevet i "Forskrift om HMS-kort på bygge- og anleggsplasser" med senere endringer. Byggherren har krav på innsyn og kopi av HMS-kort.

Ordrebekreftelse, søknadsskjema ol aksepteres ikke som gyldig HMS-kort. Personer uten gyldig HMS-kort skal bortvises.

Alle avtaler leverandøren inngår for arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

49.7 Arbeidstid

Byggherren skal **minimum en uke før arbeid utføres bli** orientert skriftlig om **alle** arbeidstidsordninger og vaktplaner som **skal** benyttes. Alle arbeidstakere som skal utføre arbeid som inngår i disse planene, skal underlegges samme krav til arbeidstid. Dette gjelder også arbeid som utføres av enmannsbedrifter, arbeidstakere i ledende stillinger og arbeidstakere i særlig uavhengig stilling som utfører kontraktsarbeid.

Arbeidstidsordninger godkjent av Arbeidstilsynet eller fagforening med innstillingsrett, skal umiddelbart sendes byggherren sammen med forsvarlighetsvurdering.

Det er ikke tillatt å ta i bruk en arbeidstidsordning før ordningen er formelt godkjent. **Dersom fagforening med innstillingsrett fastsetter vilkår for arbeidstidsordning som leverandør ikke vil overholde, må leverandør kontakte fagforening med innstillingsrett og skriftlig avklare om fagforeningen er villig til å gi tillatelse uten de omstridte vilkår. Før slik skriftlig avklaring hvor det aksepteres at omstridte vilkår bortfaller presenteres byggherre, kan arbeidstidsordningen ikke tas i bruk.**

51 Fellesbestemmelser for SHA og YM

51.4 Byggherrens sanksjonsrett

Ved manglende bruk av påbudt personlig verneutstyr, eller andre brudd den enkelte arbeidstaker svarer for, vil det først bli gitt skriftlig advarsel, deretter skriftlig bortvisning fra arbeidsstedet.

Dersom leverandøren eller hans kontraktsmedhjelpere unnlater å utarbeide sikkerhetsrutiner eller å etterkomme anvisninger for å ivareta SHA eller YM, kan byggherren iverksette følgende tiltak:

Stanse arbeidet som er berørt av kontraktsbruddet inntil forholdet er brakt i orden. Dersom forholdet gjelder YM fastsettes en kort frist for iverksetting av tiltak. Dette gir ikke leverandøren rett til godtgjørelse for de merkostnader dette måtte påføre ham.

Ved gjentatte brudd på ivaretagelse av SHA kan byggherren i tillegg til å stanse arbeidet **også ilegge en økonomisk sanksjon på kr. 15 000 pr. forhold. Det regnes som ett separat forhold for hver kategori i punktene 48 – 49.1-16 bruddet gjelder. Når brudd kan knyttes til individ slik som eksempelvis manglende bruk av personlig verneutstyr eller manglende gyldig HMS kort, regnes det som ett separat forhold for hvert individ bruddet gjelder.**

Dersom forholdet gjelder YM og ikke er rettet innen fastsatt frist, kan byggherren selv sørge for å få tiltak gjennomført eller iverksatt for leverandørens regning.

Byggherrens økonomiske krav knyttet til leverandørens kontraktsbrudd begrenses ikke til kontraktens gjenstand, men omfatter også brudd på kontraktsbestemmelser knyttet til SHA og YM.

Ved gjentatte brudd på kontraktsbestemmelsene om HMS kan leverandøren bli utelukket fra fremtidige kontrakter med Statens vegvesen. Der leverandøren er et arbeidsfellesskap (leverandørgruppe) gjelder utelukkelsen begge deltagerne eller alle der det er flere enn to.

54 Andre bestemmelser

54.1.3 Innkvartering

Byggherren skal ha oversendt fra Leverandør en plan over all innkvartering, før oppstart av arbeidene.

Innkvarteringen skal være forsvarlig utformet, innredet og vedlikeholdt. Viktige momenter er blant annet størrelse, innredning og brannsikkerhet. Boligens standard skal også være i tråd

med den teknologiske og sosiale samfunnsutviklingen. Innkvarteringen skal ha tilfredsstillende ventilasjon og skal ikke ha sopp, råte, fuktskader eller lignende. Innkvartering i arbeidslokaler eller på arbeidsplassen aksepteres ikke. Innkvarteringen skal også være godkjent ifølge bygningslovgivningen.

Som hovedregel skal arbeidstaker ha:

- eget soverom med vindu som kan åpnes
- oppholdsrom med stoler, sofa og TV. Hvis soverommet er stort, vil kravet om areal til rekreasjon kunne være ivaretatt på soverommene. Dersom soverommet er lite, vil det være krav om separat oppholdsrom.
- tilgang på bad og toalett. Ett låsbart toalett og en låsbar dusj per 4-5 beboere.
- vaskerom for vaskemaskin og tørkemuligheter for klær.
- sted for oppbevaring og tilberedelse av mat
- garderobe eller skap til oppbevaring av tøy
- stor nok plass til matlaging og oppbevaring av matvarer, spiseplass, spisebord og stoler
- ren og ryddig innkvartering

Når leverandøren skal ta stilling til om innkvarteringen holder mål, må han legge vekt på behovet for privatliv og verdighet i forhold til antall beboere, og muligheten for å holde boligen ren og ryddig.

55 Sanksjoner

55.1 Generelt

Sanksjon i form av trekk er ikke begrensende for byggherrens håndtering av mangler i henhold til kap. C1 NS 8407.

55.2 Sanksjoner ved overskridelse av mulktbelagte frister

Overskridelse av frister medfører dagmulkt som angitt i kap. C2 punkt 43. Fristene er angitt i kap. A2.

55.3 Sanksjoner ved mangelfull rapportering

Dersom leverandørens dokumentasjon til byggherren er mangelfull, og leverandøren ikke framskaffer den avtalte dokumentasjonen innen 14 dager etter å ha blitt gjort oppmerksom på forholdet, ilegges leverandøren et trekk på kr 5 000 per hverdag for hvert forhold inntil dokumentasjonen foreligger.

Leverandøren ilegges et trekk på kr 10 000 dersom byggherrens stikkprøvekontroll avdekker vesentlige avvik i utførelsen som forringer kvaliteten og som ikke er meldt inn til byggherren innen 2 dager etter at avviket inntraff, på tross av at leverandøren visste om, eller burde ha visst om, avviket.

55.4 Sanksjoner knyttet til bestemmelser om arbeidstakere

Byggherren kan iverksette sanksjoner for brudd på kontraktsbestemmelsene om arbeidstakere som angitt i kap. C2 punkt 16.

55.5 Sanksjoner knyttet til HMS

Byggherren kan iverksette sanksjoner for brudd på kontraktsbestemmelsene om HMS som angitt i kap. C2 punkt 51.4.

55.6 Sanksjoner knyttet til transport

Byggherren kan iverksette sanksjoner for brudd på kontraktsbestemmelsene om transport knyttet til kontrakten som angitt i kap. C2 punkt 53.

56 Bonuser

56.1 Kompensasjon for bruk av lærlinger

Ved bruk av lærlinger gis følgende kompensasjon, hvor timeverk for underleverandører inkluderes i regnskapet:

- ~~50 kroner pr. time innenfor et antall timeverk for lærlinger på inntil 5% av totalt antall timeverk på kontrakten.~~
- 100 kroner pr. time innenfor et antall timeverk for lærlinger på over 5%, men inntil 7%, av totalt antall timeverk på kontrakten.

Timeverkene på kontrakten dokumenteres som timeverkene i Månedsrapport-HMS (R19). Timeverkene for lærlinger dokumenteres ved timelister for hver lærling.

For hver lærling skal det dokumenteres ved kopi av lærlingekontrakt at arbeidstakeren oppfyller krav i «Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa» § 4-1, eller tilsvarende for utenlandske lærlinger.